

Náš rozhovor

Mimořádná doba si žádá mimořádný přístup i nová řešení. Šíření onemocnění covid-19 ovlivňuje životy nás všech už dva měsíce, šíjí se roušky, dobrovolníci tisknou ochranné 3D štíty, dezinfekci nejedeme u vstupu do každého veřejného prostoru. Většina ochodů a služeb, kulturní instituce a brzy snad také školská zařízení obnoví svůj dříve obvyklý chod, kde to ještě chvíli potrvá, to jsou zdravotnická a sociální zařízení. Na to, jak se změnil každodenní provoz v Centru sociální péče, jsem se zeptala ředitelky této příspěvkové organizace města, **Miroslavy Krajčirové**.

Mirko, když se hned zkraye letošního roku začaly objevovat informace o tom, že se v Číně šíří nový typ koronaviru, napadlo tě, že by mohl doputovat až do České republiky a tolik ovlivnit naše běžné životy?

Tenkrát jsem si nedovedla představit, že by náš každodenní život mohl být tak zásadně a tak rychle proměněn. Poslední mimořádná situace, která na několik měsíců změnila život nájemníků Penzionu, byla evakuace při povodních v roce 2000. Tehdy však šlo o jiný typ události, s předvídatelným průběhem a tím pádem i menšími dopady na psychiku lidí.

Kdy začalo Centrum sociální péče přijímat první bezpečnostní a hygienická opatření nad rámec těch standardních a jaká to byla?

První opatření jsme přijali ještě v době před vyhlášením nouzového stavu. Analyzovali jsme klienty z hlediska náročnosti a případné zastupitelnosti úkonů péče. Doprovody klientů a odvozy automobilem byly omezeny pouze na mimořádné případy, středisko osobní hygieny bylo na dva týdny preventivně uzavřeno. Vyvěsili jsme letáky s upozorněním pro návštěvníky bytového domu čp. 357 (tzv. Penzionu) s požadavkem na omezení osobních kontaktů, a naopak s prosbou o zvýšení telefonického kontaktu příbuzných se seniory. Byla uzavřena společenská místnost, tělocvična a kaple pro scházení nájemníků.

V době počátečního nedostatku ochranných prostředků zaměstnanci po večerech šli svépomocí látkové roušky pro maximální možnou ochranu klientů. Dezinfekci a rukavice používáme při péči standardně, máme je v zásobě, takže s jejich zajištěním nebyl problém.

Poskytované úkony pečovatelské služby jsou velmi kontaktní (podání stravy do úst, osobní hygiena na lůžku, oblékání, pomoc při přesunu na vozík), bylo proto nejdůležitější udržet zdravé pečovatelské pro maximální ochranu klientů. Naše cílové skupiny patří mezi nejohroženější skupiny obyvatel, jedná se o osoby ve věku přes 80 nebo 90 let, většina je chronicky nemocných. Ve spolupráci s městem jsme vytvořili Krizový plán CSP, jehož součástí byly kroky pro případ karantény týmu či pro případ uzavření města (ponechání dvou pečovatelek „v záloze“, možnost využití studentů, sestavení krizových scénářů). Pro minimalizování rizika nákazy pečovatelek v obchodech byly nákupy zajištěny pracovníky městského úřadu a skauty, kteří nám nabídli svoji pomoc. Velmi za ni děkujeme. Samozřejmě pak byla zvýšená hygienická opatření, pravidelná dezinfekce provozních prostor, služebních automobilů, používání germicidní lampy, dezinfekční rohože apod. Díky dobré spolupráci se Správou budov Žamberk byla pružně zajištěna také zvýšená dezinfekce společných prostor v budově Penzionu a díky dárcům byly opakovaně rozdávány látkové roušky všem nájemníkům.

Jak reagovali a reagují vaši klienti na danou situaci? S jakými opatřeními se ztotožnili relativně dobře, kterým se přizpůsobují naopak těžko?

Pečovatelská služba se stará o 90 klientů, kteří bydlí ve svých domácnostech v Žamberku či okolí. Většina klientů má pohybové obtíže, takže omezení vycházení pro ně nebylo až tak zásadním opatřením. Ke klientům s vysokou mírou potřeby péče docházely pečovatelsky tak jako dosud – několikrát denně. Hůře ovšem senioři snášeli informace a nejistotu, které k nim pronikaly ze sdělovacích prostředků. Bylo pak na pečovatelkách, aby klienty uklidňovaly a situaci vysvětlovaly. Pro některé klienty trpící demencí je stresující, že nepoznávají své pečovatelsky v rouškách, pro další klienty je naopak obtížné roušky používat.

Co se týká nájemníků Penzionu, kteří nepotřebují služby pečovatelské služby a nejsou tedy jejími klienty, ti se opatřeními přizpůsobili relativně dobře. Uvedené nájemníky jsme opakovaně telefonicky kontaktovali a zjišťovali, jak danou situaci zvládají, zda něco nepotřebují, nabízeli jsme případnou pomoc. Podotýkám, že budova Penzionu je klasický nájemní dům, nikoliv pobytové zařízení, takže zde nelze uplatnit plošný zákaz návštěv či zákaz vycházení, obdobně jako toto nelze nařídit seniorům bydlícím například v panelovém domě na sídlišti.

Dokázali jste v kontextu všech platných hygienických nařízení zvládnout veškerou poptávku po terénních službách? O kolik náročnější je výkon terénní služby nyní?

Péče o klienty s vysokou mírou potřeby péče je zajištěna ve stejném rozsahu, neboť ti se bez naší pomoci neobejdou. Nejnáročnější pro nás bylo období, kdy jsme nedisponovali dostatečným množstvím ochranných pomůcek (roušky, štíty, obleky) a neměli jistotu, zda nemůžeme nevědomky přenášet virus. Pečovatelky jezdí nebo chodí „od klienta ke klientovi“, často opakovaně během dne. Vstupovat do domácnosti a nevědět, zda zde před námi nebyly nakažené osoby či osoby vracející se z rizikových oblastí, bylo jako hrát tzv. ruskou ruletu. Musely jsme se spoléhat na zodpovědnost klientů a jejich rodin. Podotýkám, že řada klientů bydlí se svými rodinami, kde naše služba doplňuje péči rodiny či zajišťuje péči v době, kdy jsou blízcí například v zaměstnání. Vyšší náročnost při poskytování terénní služby spočívá zejména v nutnosti používání kompletních ochranných pomůcek, zejména při kontaktních úkonech péče, při návratu klienta z nemocnice nebo v případě respiračního onemocnění klienta.

Předpokládám, že pro obyvatele „Penzionu“ je nejobtížnější fakt, že nemohou vidat své rodiny a přátele. Komunikují s rodinami prostřednictvím sociálních sítí?

Jak již bylo zmíněno výše, budova Penzionu je standardní nájemní dům, nikoliv pobytové zařízení typu domova pro seniory, takže zákaz návštěv zde nelze uplatnit. Nájemníky jsme na možná rizika upozornili a naprostá většina z nich se chovala a nadále chová velmi zodpovědně. Se svými blízkými komunikují pomocí telefonu a sociálních sítí, nebo se navštěvují při dodržení doporučených hygienických pravidel.

V současné době je nařízeno pravidelné testování zaměstnanců v sociálních službách. Jak vše probíhá u vás, v Centru sociální péče?

Na základě usnesení vlády ČR probíhá testování terénních pracovníků pečovatelských služeb od 4. května. Pardubický kraj však zajistil první testy již o tři týdny dříve, takže 14. května proběhne již třetí otestování. Obdrželi jsme tzv. rychlotesty, vyšetření probíhá jednou za dva týdny odběrem malého množství krve z prstu. Všichni zaměstnanci CSP mají negativní výsledek vyšetření, což přispívá k dobré psychické pohodě nejen personálu, ale hlavně k uklidnění našich klientů. V současné době jsme také již plně vybaveni potřebnými ochrannými pomůckami, jejichž distribuci pružně zajišťuje městský úřad.

Co pomohlo vašim klientům, ale také personálu lépe zvládat období pandemie a s tím spojeného nouzového stavu?

Náročné období zvládáme díky velké podpoře celé místní a širší komunity. Náročná doba prokázala také charakter a sílu našich pracovníků. Ti museli denně čelit obavám z nákazy a strachu z toho, zda dokážeme naše klienty ochránit. Vzájemná podpora a povzbuzení (často i dobře miřeným vtípem), vědomí, že se na sebe můžeme navzájem sto procentně spolehnout, byly tím nejdůležitějším, co nás drželo v naději a optimismu. Ráda bych proto vyjádřila velké poděkování celému týmu za skvěle zvládnuté nejnáročnější období v dosavadní historii naší organizace!

Co dobrého nám všem, podle tebe, pandemie přinesla?

Celá situace nám, jak doufám, přinesla určité zklidnění, sebereflexi a docenění skutečných hodnot. Pro mě osobně to bylo zjištění, kolik lidí s dobrým srdcem a ochotou pomoci kolem nás žije.

Děkuji za rozhovor! Ptala se Monika Škodová.